

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 502-01-2/2018/3
Ljubljana, 12. 12. 2018

Državni svet Republike Slovenije je na 13. seji 12. 12. 2018, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudo državnega svetnika mag. Petra Požuna glede vključitve cepljenja proti okužbam s človeškimi papilomavirusi (HPV) za dečke v Program cepljenja in zaščite z zdravili ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika mag. Petra Požuna in Ministrstvu za zdravje predlaga, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika mag. Petra Požuna se glasi:

Cepljenje proti okužbam s človeškimi papilomavirusi (HPV) za dečke naj se vključi v Program cepljenja in zaščite z zdravili.

Obrazložitev:

Cepljenje proti okužbi s človeškimi papilomavirusi (Human papillomavirus – HPV) za deklice je v Sloveniji vključeno v nacionalni program cepljenja od leta 2009. V preteklih letih se je cepljenje izvajalo s 4-valentnim cepivom proti HPV 6, 11, 16 in 18, od šolskega leta 2017/2018 pa se izvaja z 9-valentnim cepivom proti HPV 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52 in 58. Cepljenje je prostovoljno. Cepijo se deklice, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole. Zaradi njihove mladostnosti je potrebna privolitev staršev.

Medicinska stroka pa opozarja, da je žal precepljenost proti HPV v Sloveniji premajhna, da bi nudila zadostno zaščito, saj se vsa leta cepljenja giblje med 45 in 55 %. Najnižja je v osrednjeslovenski regiji, od 29 % do 34 %.

Okužba s HPV je najpogostejša virusna spolno prenosljiva okužba. Mladi se s temi virusi okužijo že kmalu po začetku spolnih aktivnosti in za prenos okužbe je dovolj le ljubkovanje. Zaradi tega je največja pojavnost okužb pri starosti 20 do 25 let. Nizko-rizični genotipi, predvsem HPV 6 in 11, povzročajo benigne spremembe kože in sluznic spolovil, med katerimi so najpogostejše genitalne bradavice. Visokorizični HPV, predvsem HPV 16 in 18, povzročajo predrakave in rakave spremembe spolovil, zadnjika, ustne votline in žrela. Pojavnost genitalnih bradavic je enaka pri obeh spolih. Med predrakavimi in rakavimi boleznimi so najpogostejše spremembe na materničnem vratu in rak materničnega vratu. Za odkrivanje sprememb materničnega vratu imamo zelo dobro razvit in učinkovit presejalni program ZORA, namenjen ženskam. A žal za odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb na drugih delih ženskih in moških spolovil, ustne votline ter zadnjika v Sloveniji nimamo na voljo nacionalnih presejalnih programov.

Z vidika preventivne medicine je vsako bolezen bolje preprečiti kot zdraviti, saj ima lahko zdravljenje predrakavih sprememb materničnega vratu resne posledice za reproduktivno zdravje mladih žensk, ker vodi v povišano tveganje za prezgodnji porod. Genitalne bradavice

imajo lahko zelo negativen vpliv na samopodobo mladih fantov in deklet, zahtevno jih je zdraviti in se rade ponavljajo. Analne intraepitelijske neoplazije in rak zadnjika so v zadnjih letih v porastu. Tudi presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb zadnjika v Sloveniji nimamo, zdravljenje je zahtevno in lahko zelo mutilantno.

Zaradi pogostosti okužbe, spolne prenosljivosti, premajhne precepljenosti deklet, enake pojavnosti genitalnih bradavic pri moških in ženskah in pomanjkanja presejalnih programov za odkrivanje vseh sprememb, ki so posledica okužb s HPV, bi bilo smiselno uvesti cepljenje proti HPV za vse učence 6. razredov osnovne šole, ne glede na spol. Cepljenje dečkov bi posredno zaščitilo tudi necepljene deklice, saj bi zmanjšalo verjetnost okužbe s HPV ob začetku spolne aktivnosti. Cepljenje za dečke bi zaščitilo populacijo moških, ki imajo odnose z moškimi, saj je ta populacija še posebej tvegana za vse spolno prenosljive okužbe. Cepljenje za oba spola se že izvaja v nekaterih državah (Avstraliji, Kanadi, ZDA, Švici, Avstriji, na Hrvaškem, na Češkem, ponekod v Nemčiji in Italiji, Novi Zelandiji, Južni Koreji, Argentini, Izraelu, Katarju, Trinidadu in Tobagu). V Sloveniji nekatere občine že sofinancirajo cepljenje tudi za dečke. Vzoren primer je Ilirska Bistrica, kjer je bila precepljenost dečkov lani več kot 50-odstotna.

Podatki Statističnega urada Republike Slovenije kažejo, da je bilo v obdobju 2007–2017 po posameznih letih rojenih naslednje število dečkov, ki po kriteriju, ki se uporablja pri deklicah (cepljenje deklic, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole), trenutno predstavljajo potencialno populacijo za brezplačno cepljenje v letošnjem in nadaljnjih letih:

Leto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Število živorojenih dečkov	10152	11126	11309	11504	11248	11319	10804	10928	10606	10366	10483

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, iz baze podatkov *Osnovni podatki o rojenih, Slovenija, letno*

Medicinska stroka je mnenja, da bi bilo za dobrobit celotne populacije mladih izjemnega pomena in učinkovito v boju proti okužbam ter njihovemu širjenju, če bi cepili vse šestošolce, ne glede na spol, saj je zelo pomembno, da cepimo pred začetkom spolnega življenja. Le tako bi lahko učinkovito preprečili širjenje okužbe s HPV med mladostniki in kasneje v življenju. Tako bi lahko preprečili tudi večino kasnejših bolezni, tudi pojav raka, do katerega privede okužba s HPV. Strokovnjaki so menja, da bi bilo v prihodnosti mogoče popolnoma izkoreniniti rak materničnega vratu in tudi druge rake, za nastanek katerih je okužba s HPV edini nujno potrebni dejavnik tveganja.

Posledično se Ministrstvu za zdravje predlaga, da pobudo prouči in prične s postopki za vključitev cepljenja proti okužbam s HPV za dečke v obstoječ nacionalni Program cepljenja in zaščite z zdravili.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, da pobudo prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanjo v roku 30 dni odgovori.

Alojz Kovšca
predsednik